

Grundläggande granskning

2022

Rapport
Science Park i Umeå AB

KPMG AB

2023-04-12

Antal sidor 9

Antal bilagor 1

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
1.1	Syfte och revisionsfrågor	3
1.2	Avgränsning	3
1.3	Revisionskriterier	3
1.4	Metod	5
2	Resultat av granskningen	6
2.1	Ändamålsenlighet	6
2.3	Intern kontroll	7
3	Slutsats och rekommendationer	9
	Bilaga 1. Riktlinjer för aktiverande styrning	10

1 Bakgrund

Kommunrevisionen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i dessa juridiska personer.

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Enligt God revisionsred 2022 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- Granskning av måluppfyllelse
- Granskning av styrning och intern kontroll

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred samt de risker som identifierats i lekmannarevisorernas riskanalys 2022.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge lekmannarevisorerna grund för deras bedömning i granskningsrapporten, där uttalande ska ske avseende om bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Följande revisionsfrågor besvaras i granskningen:

Ändamålsenlighet

- Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
- Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredsställande

- Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
- Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- Har styrelse och VD säkerställt att den interna kontrollen i bolaget är tillräckligt?

1.2 Avgränsning

Granskningen avser Science Park i Umeå AB:s verksamhet, under verksamhetsåret 2022. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- Kommunallagen
- Aktiebolagslagen
- Bolagsordning
- Riktlinjer för aktiverande styrning i Umeå kommun (KF, 2021-03-09)¹
- Ägardirektiv, generella och specifika

Generella ägardirektiv

Fullmäktige antog i mars 2021 generella ägardirektiv för styrning av de kommunala bolagen. De generella direktiven innehåller krav och riktlinjer för samtliga hel- eller majoritetsägda bolag i bolagskoncernen och avser bland annat:

- Efterlevnad av lagar och styrning från fullmäktige
- Innehåll och form för bolagsstyrelsens arbetsordning
- Innehåll och form för VD-instruktion
- Uppföljning och rapportering
- Samverkan

Av de generella ägardirektiven framgår även att Bolaget ska stödja uppfyllandet av Umeå kommuns vision och övergripande mål. Umeå kommuns vision och övergripande mål för perioden 2022 – 2025 är följande:

- Mål 1: Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.
- Mål 2: Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden.
- Mål 3: Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv
- Mål 4: Umeå ska vara klimatneutralt till 2040.
- Mål 5: För att klara kompetensförsörjningen, förbättra arbetsmiljö och ge bättre medborgarnytta ska de möjligheter som den digitala transformationen innebär vara förstahandsalternativet för Umeå kommuns verksamhetsutveckling.

Bolagets verksamhet ska vidare bedrivas i enlighet med följande tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige:

- Uppdrag 8: Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med kommunens nämnder och bolag undersöka risken för att skattemedel, som bekostar verksamheter inom välfärdssektorn, även med annan utförare än kommunen, används på ett felaktigt sätt och/eller i kriminellt syfte, till exempel

¹ Se bilaga 1 för en k

för att finansiera organiserad brottslighet, samt att ta fram förslag på åtgärder för att förebygga och förhindra detta.

Specifika ägardirektiv

De specifika ägardirektiven anger bolagets grunduppdrag och de mål som bolaget har att förhålla sig till, såväl ekonomiska mål som sociala mål, miljömål, mål kring samverkan samt kommunfullmäktiges mål.

Ekonomiska mål

Verksamheten skall bedrivas utifrån självkostnadsprincipen.

Klimat- och miljömål

Bolaget skall aktivt driva miljö- och klimatfrågor i sin verksamhet. Bolaget skall upprätta mätbara mål som genom årsredovisningen följs upp årligen.

Ägarnas vision

Bolaget skall stödja uppfyllandet av ägarnas visioner och övergripande mål.

1.4 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av bland annat styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, årsredovisning.
- Dialog med bolagsledningen vid två tillfällen under året.
- Avstämningar har genomförts med bolagets auktoriserade revisor.

Rapporten är faktakontrollerad av VD

2 Resultat av granskningen

Vi har översiktligt granskat styrelsens styrning av verksamhet, ekonomi och interna kontroll med utgångspunkt i de revisionskriterier som anges i avsnitt 1.3. I nedanstående tabeller sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt. Iakttagelser utgår ifrån huruvida vi av erhållen dokumentation tydligt kan utläsa resultat för varje kontrollpunkt.

2.1 Ändamålsenlighet

Iakttagelserna i detta avsnitt ger underlag för att besvara följande revisionsfrågor:

- Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
- Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

2.1.1 Iakttagelser

Kontrollpunkt	Kommentar
Beslut om plan för verksamheten	Styrelsen har inte fastställt någon verksamhetsplan eller motsvarande för 2022. Av bolagets årsplanering framgår att verksamhetsplan ska fastställas på det sista sammanträdet under året. Vi har dock inte kunnat se att så skett för 2022, utöver att miljömål har fastställts (vilket är i linje med de mål som framgår av ägardirektivet).
Formulerat målsättningar som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt ägardirektiv.	Se ovan
Rapportering innehåller uppföljning av verksamhet	Styrelsen får vid varje sammanträde information om verksamhet och pågående arbete/projekt. Rapportering sker också till kommunstyrelsen i samband med T2.
Når målen för verksamheten	Det saknas konkreta målsättningar utifrån mål och uppdrag i ägardirektiv. Miljömålen har inte följts upp i enlighet med ägardirektiv.
Vid behov vidtagit tydliga åtgärder för att nå måluppfyllelse avseende verksamhet	Det saknas konkreta målsättningar utifrån mål och uppdrag i ägardirektiv

2.1.2 Övriga iakttagelser

Enligt de generella ägardirektiven ska bolaget årligen avge en bolagsstyrningsrapport över det gångna verksamhetsåret. I bolagsstyrningsrapporten ska bolaget bland annat redogöra för hur bolaget arbetat med ägardirektiv, uppdrag och andra uppsatta mål. Av Science Park i Umeå ABs bolagsstyrningsrapport framgår inte hur bolaget arbetat med de uppdrag som anges i de särskilda ägardirektiven för bolaget.

2.2 Ekonomiskt tillfredställande

Iakttagelserna i detta avsnitt ger underlag för att besvara följande revisionsfrågor:

- Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
- Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

2.2.1 Iakttagelser

Kontrollpunkt	Kommentar
Antagit en budget för sin verksamhet	Styrelsen har inte fastställt budget för 2022.
Formulerat målsättningar som säkerställer att ekonomin bedrivs enligt ägardirektiv.	Budget är inte fastställd för 2022.
Rapportering innehåller uppföljning av ekonomi	Styrelsen får del av ekonomisk uppföljning vid samtliga sammanträden.
Når målen för ekonomi	Resultatet (efter finansiella poster) för 2022 uppgår till 988 tkr.
Vid behov vidtagit tydliga åtgärder för att nå måluppfyllelse avseende ekonomi	Vi har inte noterat att styrelsen uppvisat passivitet vad gäller att vidta åtgärder för att uppnå måluppfyllelse.

2.3 Intern kontroll

Iakttagelserna i detta avsnitt ger underlag för att besvara följande revisionsfråga:

- Har styrelse och VD säkerställt att den interna kontrollen i bolaget är tillräcklig?

2.3.1 Iakttagelser

Kontrollpunkt	Kommentar
Genomfört en riskanalys	Styrelsen har inte fastställt internkontrollplan avseende 2022. Senast beslutade internkontrollplan avser år 2020.

Beslutat om kontrollmoment utifrån identifierade risker	Se ovan
Följt upp resultatet av genomförda kontrollmoment	Se ovan. Av bolagsstyrningsrapport avseende år 2022 framgår en beskrivning av bolagets arbete med intern kontroll. Vi har dock inte kunnat verifiera att bolaget arbetar på angivet sätt. Det framgår inte av protokoll att frågan har hanterats av styrelsen under året.

2.3.2 Övriga iakttagelser

Av den handledning för intern kontroll som beslutats av UKF 2021-12-06, utifrån de av fullmäktige fastställda riktlinjerna för intern styrning och kontroll (2011-09-26), framgår att uppföljning av internkontrollplan ska ske i samband med tertialrapportering till styrelsen eller vid behov. I uppföljningen ingår att bedöma om de beslutade kontrollåtgärderna har genomförts och fungerat på det sätt som var avsett. Vidare framgår att styrelsen ska godkänna uppföljning och göra en värdering om den interna kontrollen är ändamålsenlig och tillräcklig. Styrelsen ansvarar för att det finns underlag för att kunna göra bedömningen. Den bedömning som styrelsen gör ska kunna styrkas av upprättad dokumentation.

3 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning av Science Park i Umeå AB är att styrelsen och VD delvis har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Vidare bedömer vi att styrelse och VD inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll, i enlighet med gällande riktlinjer.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?	Vi bedömer att styrelse och VD delvis har säkerställt en tillräcklig styrning av verksamhet. Detta då det saknas en verksamhetsplan eller motsvarande som beskriver hur verksamhetens ska bedrivas under året.
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?	Vi bedömer att styrelse och VD delvis har säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamhet. Styrelsen får vid varje sammanträde information om verksamhet och pågående arbete/projekt. Det saknas dock en strukturerad uppföljning utifrån mål och uppdrag.
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?	Vi bedömer att styrelse och VD inte har säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomi. Detta då det inte fastställts en budget för 2022.
Har styrelse och VD säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?	Vi bedömer att styrelse och VD har säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomi.
Har styrelse och VD säkerställt att den interna kontrollen i bolaget är tillräckligt?	Vi bedömer att styrelse och VD inte har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i bolaget, i enlighet med gällande riktlinjer. Bolaget har inte upprättat en riskanalys eller internkontrollplan för 2022.

Datum som ovan

KPMG AB

Liz Gard

Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Bilaga 1. Riktlinjer för aktiverande styrning

Umeå kommun specificerar sin styrmodell i Riktlinjer för aktiverande styrning i Umeå kommun, antaget av kommunfullmäktige 2021-03-09. Riktlinjen ska tillämpas av Umeå kommuns nämnder och helägda bolag. I delägda bolag och andra associationsformer där Umeå kommun är ägare, verkar kommunen för att riktlinjen ska tillämpas i sin helhet eller i tillämpliga delar. Vad som är tillämpliga delar ska avgöras utifrån ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Riktlinjerna fastslår att verksamheten i nämnder och bolag ska utgå från tilldelat grunduppdrag. Inom ramen för tilldelat grunduppdrag har nämnder/bolag möjlighet att utifrån sina specifika förutsättningar och behov fastställa hur verksamhetsstyrning och uppföljning ska utformas. Detta innebär att varje nämnd och bolagsstyrelse inom grunduppdragets ramar, lagstiftning, övriga direktiv och riktlinjer från kommunfullmäktige har mandat att besluta om mål, uppdrag och aktiviteter för sina egna verksamheter.

Uppföljning av grunduppdraget sker årligen genom att nämnd och bolag bedömer i vilken omfattning nämnden eller bolaget verkställt grunduppdraget och rapporterar sagda bedömning till kommunstyrelsen som sammanställer inför hantering i kommunfullmäktige.

Utöver grunduppdraget har nämnder och bolag att förhålla sig till kommunfullmäktiges inriktningsmål. Inriktningsmål kan destinerats till namngivna nämnder och bolag som:

- särskilt ska prioritera arbete med just detta inriktningsmål
- bedöms ha de reella förutsättningar som krävs för att inriktningsmålet ska uppnås

Nämnder och bolag har även att förhålla sig till specifika tilläggsuppdrag som kan tilldelas av kommunfullmäktige i samband med fastställande av planeringsdirektiv och budget.